

Mot.nr 18/1971-72.

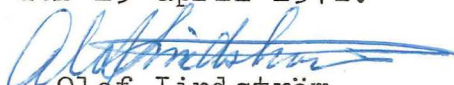
LAG- och EKONOMIUTSKOTTETS betänkande nr 13/1971-72 med anledning av landstingsman Olof M. Janssons m.fl. hemställningsmotion med förslag att Landstinget måtte hemställa hos landskapsstyrelsen att denna vidtager åtgärder för att landskapslagen om bostadsproduktion ändras så, att innehav av hembygdsrätt icke utgör ett absolut villkor för erhållande av bostadslån och övriga i lagen avsedda stödåtgärder.

Sedan landstinget över förenämnda motion inbegärt lag- och ekonomiutskottets betänkande, har utskottet behandlat ärendet och får härmed värdsamt anföra följande:

Utskottet har i ärendet inbegärt utlåtande angående motionen från självstyrelsepolitiska nämnden. Utlåtandet, vilket bilägges lag- och ekonomiutskottets betänkande, omfattas till alla delar. I anledning därav får utskottet värdsamt föreslå

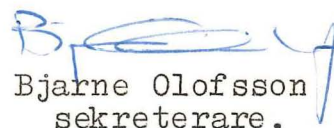
att Landstinget måtte förkasta landstingsman Olof M. Janssons m.fl. förenämnda hemställningsmotion.

Mariehamn, den 13 april 1972.

Olof Lindström

ordförande

./. Bjarne Olofsson
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Olof Lindström, viceordföranden Viktor Arvidsson samt ledamöterna Olof Jansson, Erik Lundqvist och Rolf Carlson.

Till lag- och ekonomiutskottet

från självstyrelsepolitiska nämnden.

Lag- och ekonomiutskottet har med skrivelse av den 21 mars 1972 hemställt, att självstyrelsepolitiska nämnden skulle avgiva utlåtan-
de över hemställningsmotionen n:o 18/1971-72, i vilken motion före-
slås, att landstinget skulle hemställa hos landskapsstyrelsen om
åtgärder för att landskapslagen av den 11 juli 1968 om bostadspro-
duktion skulle ändras så, att innehav av åländsk hembygdsrätt icke
skulle utgöra ett absolut villkor för erhållande av bostadslån och
övriga i lagen avsedda stödåtgärder.

Självstyrelsepolitiska nämnden har vid ärendets behandling
noterat, att rikets lag om bostadsproduktion av den 22 april 1966
icke förutsätter medborgarskap i visst land hos sökande, som önskar
komma i åtnjutande av förmåner jämlikt sagda lag. Rikets jorddisposi-
tionslag av den 16 augusti 1958 förutsätter däremot, att sökande,
som inlämnar ansökan i stöd av denna lag skall inneha finskt med-
borgarskap. På samma sätt förutsätter också landskapslagen den
23 april 1959 om disposition av jrd i princip att sökande skall åt-
njuta åländsk hembygdsrätt. Landskapslagens 1 § 2 mom. innehåller
emellertid ett specialstadgande, som med i stort sett enahanda
lydelse infördes av stora utskottet vid behandlingen i landstinget
av landskapsstyrelsens framställning den 22 oktober 1952 med förslag
till landskapslag angående landskapet Ålands kolonisationskassa.
ett stadgande, som möjliggör för person i avsaknad av åländsk hem-
bygdsrätt att beträffande jorddispositionsverksamheten bliva jäm-
ställd med sökande, som åtnjuter hembygdsrätt. Ifrågavarande jäm-
ställdhet uppkommer i fall person i sin ägo bekommit fastighet i
landskapet, ifråga om vilken i självstyrelselagen för Åland nämnd
lösningrätt icke utövats eller till vars förvärvande landskaps-
styrelsen givit sitt tillstånd.

Det hade givetvis varit möjligt att till landskapslagen den 11
juli 1968 om bostadsproduktion foga ett motsvarande stadgande. Ef-
tersom dock bostadsproduktionslagen s.a.s. omspänner ett vidare
fält än jorddispositionslagen, t.ex. med avseende å stödåtgärder
till sökande med legotomter eller till sökande, som avser att anskaf-
fa bostadsaktier, har självstyrelsepolitiska nämnden ändock icke
funnit en sådan lösning fullt ändamålsenlig. Ett annat alternativ
hade varit att till bostadsproduktionslagen foga ett stadgande med

samma innebörd som 5 § 2 mom. i självstyrelselagen. Ett sådant stadgande hade dock förutsatt en prövning in casu av nästan samma omfattning och innebörd, som vid behandlingen av ansökningar om beviljande av åländsk hembygdsrätt jämlikt 3 § 3 mom. i självstyrelselagen.

Vid ärendets slutliga behandling har självstyrelsepolitiska nämnden förty kommit till den uppfattningen att tillräckliga skäl icke föreligger till ändring av 2 § i landskapslagen om bostadsproduktion. Den i sagda lagrum förutsatta och för självstyrelsen så betydelsefulla principen om åländsk hembygdsrätt såsom en ovillkorlig förutsättning för erhållande av i nämnda lag förutsatta stödåtgärder bör icke rubbas. Det ringa antal sökande, som möjligen skulle vara i omedelbart behov av åländsk hembygdsrätt för att komma i åtnjutande av bostadsproduktionslagens förmåner bör, enligt självstyrelsepolitiska nämndens mening, fortsättningsvis av landskapsstyrelsen behandlas såsom sökande av hembygdsrätt och deras ansökningar handläggas utifrån andan och meningen i landskapslagen angående åländsk hembygdsrätt. Personer, som tidigare åtnjutit åländsk hembygdsrätt men förlorat densamma på grund av bortavaro från landskapet, bör vid återflyttning utan omgångar på nytt beviljas hembygdsrätt. Andra sökande, vanligtvis mindrebemedlade unga barnfamiljer som flyttat till Åland och som avser att här kvarstanna, kan efter prövning beviljas hembygdsrätt om landskapsstyrelsen anser det befogat att vederbörande inlemmas i det åländska samhället. Stadgandena i landskapslagen om bostadsproduktion förutsätter ju för övrigt redan i och för sig en prövning av sökandes rätt till vissa förmåner i vårt samhälle.

Under hänvisning till ovanstående utredning har självstyrelsepolitiska nämnden förty äran meddela lag- och ekonomiutskottet, att nämnden icke kan tillstyrka bifall till hemställningsmotionen n:o 18/1971-72. Mariehamn, den 10 april 1972.

På självstyrelsepolitiska nämndens vägnar:

Alarik Häggblom
ordförande

Jan-Erik Lindfors
sekreterare.